

"כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ"

הסבא מקלם אמר, איך יתכן שאדם יגור עם חברו עשרות בשנים בחדר אחד, וכאשר ישאלו אותו, התכיר את האדם הזה? יאמר לא אכיר אותו...

כן הוא האדם עם היצר, הוא גר איתו כל כך הרבה שנים ואין מכירים אותו, אין יודעים שיש יצר הרע.

ליצר יש ממשלה גדולה, כל מגמתו לראות הרע באדם, להשליט את הרע בנפשו - זו התפילה שאנו אומרים בימים נוראים "כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ".

זה לעומת זה עשה אלוקים. הכוח שיש לקדושה כביכול יש לטומאה. התורה מליאה עצות איך להנצל ממנו. בראש השנה אנו מערבים את השטן עם השופר. ביום כיפור משחדים אותו בשעיר לעזאזל. ("מזמור שמש" הובא ב"מתיקות המועדים" ר"ה ויוהכ"פ ע"י"ש)

פעם אחת, בלכתו לרבו התנפלו עליו שודדים ערביים. קשרוהו ורצו להורגו. לגודל הנס, אחד השודדים הציע לחבריו שלא יהרגו את היהודי, אלא רק יקחו ממנו את כל מה שיש לו. כסף לא היה לו, שהרי היה לבוש בגדי שבת, פשטו ממנו את מלבושיו, המעיל, הקאפטן והמכנסיים, את הנעליים, שאצלם היה זה יקר המציאות והשאירו אותו רק עם בגדיו הסמוכים לגופו. כך הגיע לרבו בצפת, בעת שכבר היה בסעודה מפסקת. לרבי אברהם דב מאווריטש נותרו ארבע כפות מרק בצלחתו. אמר לו: "נו, משה לייב עס-תאכל", והוא אכל את שאריות המרק.

היה רבי משה לייב הלר מספר, שעל אף כל יגיעותיו באותו ערב יום כיפור, עם כל הקורות עימו, עמידתו מול המוות, בהליכתו המפרכת מטבריה לצפת כל אותו היום, ללא נעליים לרגליו, לא היה לו צום קל כל כך כמו בשנה ההיא! (עפ"י הקובץ "עלי זכרון" 49) רבי משה לייב נפטר בשנת תר"ל ומנו"כ בביה"ח הישן בצפת, מול מערת רבו הרה"ק ה"בת עין".

איגרת לימים נוראים

הגאון רבי יחיא יצחק הלוי, ראב"ד ק"ק צנעא

לא נעלם מעיניכם מעלת וסגולת הימים הנוראים האלה שהם מעותדים מימות משה רבינו לקבל תפילתם של ישראל כשהם שבים בכל לב אל אדון הארץ המביא במשפט על כל נעלם. כבר אמרו חז"ל שאם יקרב אדם למשפט לא ינוח לבקש עצות ותחבולות לצאת זכאי. על אחת כמה וכמה כשבא עת משפטו לפני מלך נורא, שופט כל הארץ, שאין לפניו משוא פנים ולא שוחד, שהוא צריך להתעורר מתרדמתו ולקרוע סגור לבבו ולשוב מעבירות שבידו, להיות נקי כפים ובר לבב, כי אז יזכה בדינו. על כן צריכים אנו לפשפש במעשינו ולחזור בתשובה שלימה כדי שיכתבונו בספר חיים טובים.

אתם יודעים שאין קיומם של ישראל בגלות אלא בעסק התורה, ואין דבר חשוב כמו הלימוד ... ולא נעלם מכם מנהגי אבותינו בסדר לימוד התנינוקות, כי רזיזים מקדימים למצוות, והילדים היו הולכים ללמוד תיכף אחר ארוחת הבוקר, יוצאים לאכול ארוחת צהריים וחוזרים לאלתר, כי בהבל פיהם העולם מתקיים. ובזמן הזה הדבר בהיפך, במקום הלימוד משחק ברחובות ורגימת אבנים וניבול פה, ודבר זה גרם להם להיות עזי פנים, ירהבו הנער בזקן והנקלה בנכבד ואין מקבלים עוד תוכחות, לא מאבותיהם ולא ממלמדיהם. אוי לעינים שכך ראוות.

העל אלה יוכל האיש המשכיל להתאפק, איך ולמה לא נפקח עין לגדל את בנינו ובנותינו בדרך היהדות ולא יהיו בני משחיתים. הנה כי אליכם המצוה הרבה והעצומה הזאת להדריך את ילדי שעשועינו בדרך הישר ... לנחול שתי עולמות.

גם הודענו לכם כמה פעמים שאין אנו יכולים להתנהג בין האומות אלא בדרך הצניעות, לאנשים ונשים. יש מקצת יסובבו את העיר בשבתות וימים טובים בבגדים החמודים לעורר עלינו שנאה. עלינו לצאת ידי חובתנו, שלא יאמרו שלא הערנו להם.

כל אחד יזהר במשאו ומתנו להיות בדרך הצדק, כי כן צוינו בתורה, ואף אחד לא יעלים עין מן העניים הצנועים הראויים להשגיח עליהם בעין החמלה והחנינה.

ובכן המב"ה יקל ידו מעליכם, ושערי פרנסה וכלכלה יפתח לכם, ויחדש עליכם ועלינו שנה טובה. (קובץ "בית הלל" אלול תשס"ג - ויקצירת)

טומעל גדול

שיחתו של הגה"צ רבי שלמה וולבה: 'זכורני, בישיבת מיר בפולין, במשך כל השנה, ביום שישי, היו נאספים הבחורים ליד התנור ומסדרים עניני כספים, לווים, פורעים וכדומה.

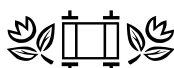
כאשר הגיע ערב יום הכיפורים, ראיתי שוב בחורים עומדים ליד התנור ומשוחחים בקול ובתנועות ידים, בקיצור "טומעל גדול". מאד התפלאתי, איזה עניני כספים יש בערב יום כיפור!?

התברר שבני הישיבה היו מדברים על כל הטענות שהיו להם אחד על השני, מתווכחים ונושאים ונותנים, עד שהצליחו לפייס זה את זה. כך צריך להראות ריצויו של חברו כהלכתו! ("אבני שלמה")

שיחתו של הגה"צ רבי מאיר חדש: 'בימים הנוראים אברכים שהיו תלמידי סלבודקה היו באים להסתופף ולהתפלל בישיבה. בהזדמנות זו היו מתייעצים עם הסבא על עניניהם הפרטיים.

פעם היה בין שניים מהתלמידים דין תורה, שניהם רצו לזכות באיזו רבנות. הסבא היה מוכן לדון ביניהם, בתנאי שכל אחד יטען את הטענות של הצד כנגדו! ("נר לשולחן שבת" יש"כ ליידיי ארה"ג ד"א)

יום כיפור בבית המקדש - 'ואחור כך כל אחד מביא ספר תורה מביתו וקורא בו, כדי להראות חזותו לרבים'.

דנו האחרונים בדברי רש"י מתי כולם הביאו את ספרי התורה שלהם לעזרה, שלכאורה יש סתירה בדבריו.

במסכת יומא כתב רש"י שמערב יום הכיפורים הביאום שם. ואילו בסוטה (מא) כתב שהביאו אותם ביום כיפור עצמו.

היעב"ץ תירץ, שאף שהביאום מבעוד יום אל העיר, מכל מקום לעזרה לא הכניסום אלא רק לאחר שהכהן גדול קרא, שלא יעיינו ובוודאי שלא יקראו בספר תורה בזמן קריאתו של הכהן גדול, כדי שלא יבואו לקרוא עמו כאחד, וזהו "עוון פלילי", שצריך שישמעו מפי הקורא בלבד! (עין שו"ת "תשובה מאהבה" י"ט-כ"ב בישוב הדברים)